

KULTURNÍ ROZMANITOST – O SYMBOLECH ČESKÉ REPUBLIKY

Kreativní vzdělávací program

Vydavatel: Spolek Zaedno

Rok vydání: 2023

Autor/Illustrace: MgA. Sevdalina Kovářová Kostadinova.

Spolupracovník: Michal Kovář.

Použité zdroje: časopis Kamarádi;

kniha Vyprávění o symbolech České republiky, Spolek Zaedno, Praha, 2021; Wikipedie.

Obsah: 3 metodické listy, 4 pracovní listy, 2 dílny.

Anotace programu: Tématem programu jsou symboly České republiky. Program seznamuje s českou kulturou a reáliemi a v širším záběru i s českým jazykem a literaturou. Program je koncipován do několik bloků individuálních a kolektivních her a úkolů – jak na papíře, tak i on-line či prezenčně ve třídě. Děti poslouchají, seznamují se s novými pojmy, plní úkoly, spolupracují a soutěží mezi sebou. Program je doplněn praktickými a kreativními dílnami, u kterých se děti odreagují, ale i zlepší svoji manuální zručnost a výtvarné citění. Program se dá přizpůsobit věku a možnostem žáků a při realizaci počítáme s pomocí ze strany pedagogů/asistentů. Úkoly se dají plnit selektivně. V nabídce je multimediální a interaktivní obsah (na webu www.kamaradi.eu) k rozšíření a upevnění učiva. Při tvorbě programu jsme čerpali z naší vydané knihy z roku 2021 – Vyprávění o symbolech České republiky a z praktických zkušeností, které nabýváme během práce s dětmi s OMJ.

Doporučený věk žáků: 1. stupeň ZŠ.

Vzdělávací oblasti: Jazyk a jazyková komunikace; Člověk a jeho svět; Umění a kultura.

Cíle: Seznámení žáky s tématem. Učit je respektovat zvláštnosti různých kultur. Podpora integrace dětí s odlišným mateřským jazykem a na jejich seznámení s českými reáliemi. Rozvoj manuální zručnosti a estetického citění.

Pomůcky: počítač s internetem a s reproduktory, vytištěné pracovní listy, psací potřeby a pastelky, výtvarný materiál – popsán dále v jednotlivých dílnách.

Délka programu: 4 vyučovací hodiny.

Závěrečné zhodnocení: 15 minut.

- Improvizovaná výstava žákovských výtvorů.
- Reflexe. Žáci se podělí o své zážitky a nové poznatky.
- Hodnocení. Žáci program zhodnotí – slovně či bodově.

MATERIÁLY KE STAŽENÍ NA WWW.KAMARADI.EU

(www.kamaradi.eu → programy → Multikulturní programy – ke stažení):

- Metodický list + Pracovní listy + Dílny včetně fotonávodů.
- Multimediální a interaktivní obsah: on-line kniha + audiokniha Vyprávění o symbolech České republiky, vědomostní kvíz Symboly České republiky, vědomostní kvíz Kraje České republiky, Posunovačka Státní symboly – hra na motivy hlavolamu Lloydova patnáctka, hra Pexeso, hra Vybarvi si státní symboly.

Podívejte se na video, jak vypadá realizace jedné lekce z našich multikulturních programů s lektorem.

V případě zájmu o realizaci programu s lektorem na vaší škole nás kontaktujte na kamaradi@zaedno.org

Materiál byl vytvořen v roce 2023 jako součást projektu „Kamarádi“ Spolku Zaedno.

Řešitel projektu:

Finanční podpora projektu:

Při tvorbě programu jsme čerpali z knihy Vyprávění o symbolech České republiky. Čerpejte z ní i vy. Můžete s dětmi knihu číst/předčítat, poslouchat či hrát on-line hry a kvízy. Vše najdete zde: www.kamaradi.eu -> Časopis -> Ročník 2021 -> Publikace - Vyprávění o symbolech České republiky

SKUPINOVÉ HRY NA ROZŠÍŘENÍ VÝUKY

Česká hymna

Potřebujeme: Přehrávač či počítač s reproduktory a nahrávku české hymny (třeba v naší on-line publikaci).

Jak na to: Děti se stojí v řadě. Vysvětlíme pravidlo: Když hymna hraje – stojí v pozoru, protože tak je to správně. Když hymna nehraje, mohou sedět, či dokonce dělat blbiny – skákat, povídat, vykřikovat, dělat cviky či tanečky atd. Hra začne – střídavě pouštíme nahrávku a po nějakém čase ji zastavujeme. Pokračujeme ve hře, dokud hymna neskončí. Pokud děti hymnu dobře znají, můžeme je během procesu zkusit zmást a pustit jim úryvek z jiné písně.

Tip: Nakonec si můžeme hymnu společně zazpívat.

Podporuje: Soustředění, vnímání a prožívání, pohyblivost.

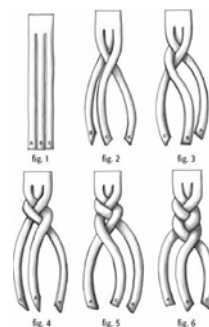
Česká trikolóra

Potřebujeme: Po třech metrech bílé, červené a modré mašle.

Jak na to: Mašle svážeme na jednom konci dohromady. Svázaný konec přivážeme třeba ke stolu, mašle rozprostřeme po místnosti. Cílem je z mašlí uplést dlouhý „cop“. Děti drží konce a zaplétají mašle podle pokynů lektora. Střídají se, aby se do pletení všechny zapojily.

Tip: Děti mohou jednotlivě zkusit uplést malé copánky podle návodu, a to ještě před pletením velkého copu. Takto se to naučí a mohou zkusit uplést velký cop samy, bez podpory lektora.

Podporuje: Spolupráci ve skupině, prostorovou orientaci, pohyblivost, manuální zručnost.

Najdi Iva

Potřebujeme: předměty, na kterých je zobrazený lev – plyšák, české mince, vytištěné obrázky, knihy, obrázek na obrazovce počítače atd.

Jak na to: Předměty poschováváme v místnosti či venku. Dětem dáme vhodné indicie, které jim pomůžou předměty najít. Příklady nápovědy: „hudba“ – předmět bude u klavíru, „světlo“ – předmět je u okna.

Tip: Děti mohou být rozdělené do skupin, a při tom mohou soutěžit, která skupina najde co nejvíc předmětů v daném čase.

Podporuje: Prostorovou orientaci, pohyblivost, řešení úkolů pomocí nápověd, spolupráci ve skupině.

České symboly hmatem

Potřebujeme: trojrozměrné předměty, na kterých se dají nalézt české symboly – plyšák lev, české mince, lipový květ (čaj), lipová větvička, soška lva, malá vlaječka (např. z papíru a špejle), ale i takové, na kterých není ten symbol hmatem rozeznatelný – např. kniha se lvem na obálce.

Jak na to: Děti se posadí do kruhu a uklidní se – nemluví a mají zavřené oči, potichu může hrát meditační hudba. Vysvětlíme, že budou hádat symboly ČR. Důležité je, aby u toho měly zavřené oči a využívaly ostatní smysly, především hmat. V kruhu necháme kolovat první předmět. Děti ho ohmatávají a tipují, co to může být. Každý hráč může říci jen jeden tip či vlastnost a potom předává předmět dalšímu. Např. první řekne, že je to plyšák, druhý, že je to lev, třetí že je žlutý atd. Děti se pokusí co nejlépe uhodnout, o jaký předmět jde – včetně materiálu, barvy atd. Když již nemají co k popisu přidat, otevrou oči a podívají se na předmět. Ohodnotí, jak byl jejich odhad přesný. Hra pokračuje s dalším předmětem. Lektor celou hru moderuje – může se např. dotázat na určitou vlastnost.

Podporuje: Využívání ostatních smyslů, především hmatu, fantazii, slovní popisování, slovní zásobu.

DALŠÍ TÉMATICKE MATERIÁLY K POUŽITÍ A STAŽENÍ Z WWW.KAMARADI.EU

Pracovní listy a video na seznámení s češtinou pro úplné začátečníky

(záložka *Ke stažení* -> *Speak Dating Junior 2022* -> *čeština*)

(záložka *Ke stažení* -> *Speak Dating Junior 2021* -> *čeština*)

(záložka *Ke stažení* -> *Speak dating – sektání s jazyky* -> *čeština - czech*)

Publikace na podporu integrace dětí s OMJ – Co všechno je Česko – česky a ukrajinsky

(záložka *Časopis* -> *ročník 2022* -> *Publikace - Co všechno je Česko*)

(záložka *Časopis* -> *ročník 2022* -> *Publikace - Co všechno je Česko - ukrajinsky*)

Správné odpovědi a řešení:

Úkol 1 z pracovního listu č. 1:

svatováclavská koruna – 2, státní hymna – 7, česká trikolora – 8, malý státní znak – 1, Svatý Václav – patron českého národa – 4, česká vlajka – 3, lípa, národní strom – 5, velký státní znak – 6.

Úkol 1 z pracovního listu č. 2:

Český lev je zobrazen na všech pěti obrázcích, ale je vždy nějak jinak stylizovaný. Na mincích je na zadních stranách.

Úkol 2 z pracovního listu č. 2:

Co to jsou korunovační klenoty? – c) Předměty, které se používaly při slavnostních korunovacích králů.

Úkol 4 z pracovního listu č. 2:

Koruna je pojmenována podle Svatého Václava – patrona českého národa. Byl to český kníže z 10. století.

Úkol 5 z pracovního listu č. 2:

Lipové listy jsou zobrazeny na všech čtyřech obrázcích, ale jsou vždy trochu jinak stylizované.

Úkol 1 z pracovního listu č. 3:

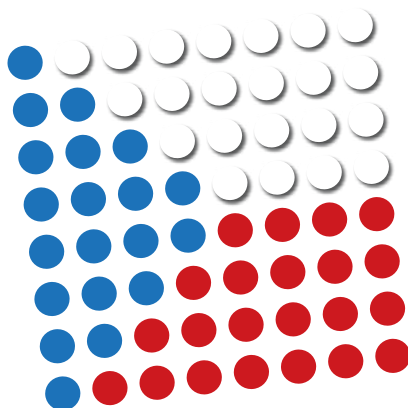

Úkol 3 z pracovního listu č. 4:

Kolik krajů má Česká republika? – a) 13 krajů a Praha.

Úkol 5 z pracovního listu č. 4:

Mezi obrázky nepatří poslední obrázek – je to chrám z řeckých Athén. Ostatní stavby jsou z Prahy. Zleva doprava, shora dolů: Staronová synagoga, Průmyslový palác na pražském Výstavišti, Pražský hrad, Vyšehrad, Chrám svatého Mikuláše, Jindřišská věž, Národní divadlo, Tančící dům.

 Úkol 1 Spojte správně obrázky s názvy českých symbolů.

svatováclavská koruna

státní hymna

česká trikolóra

malý státní znak

Svatý Václav – patron českého národa

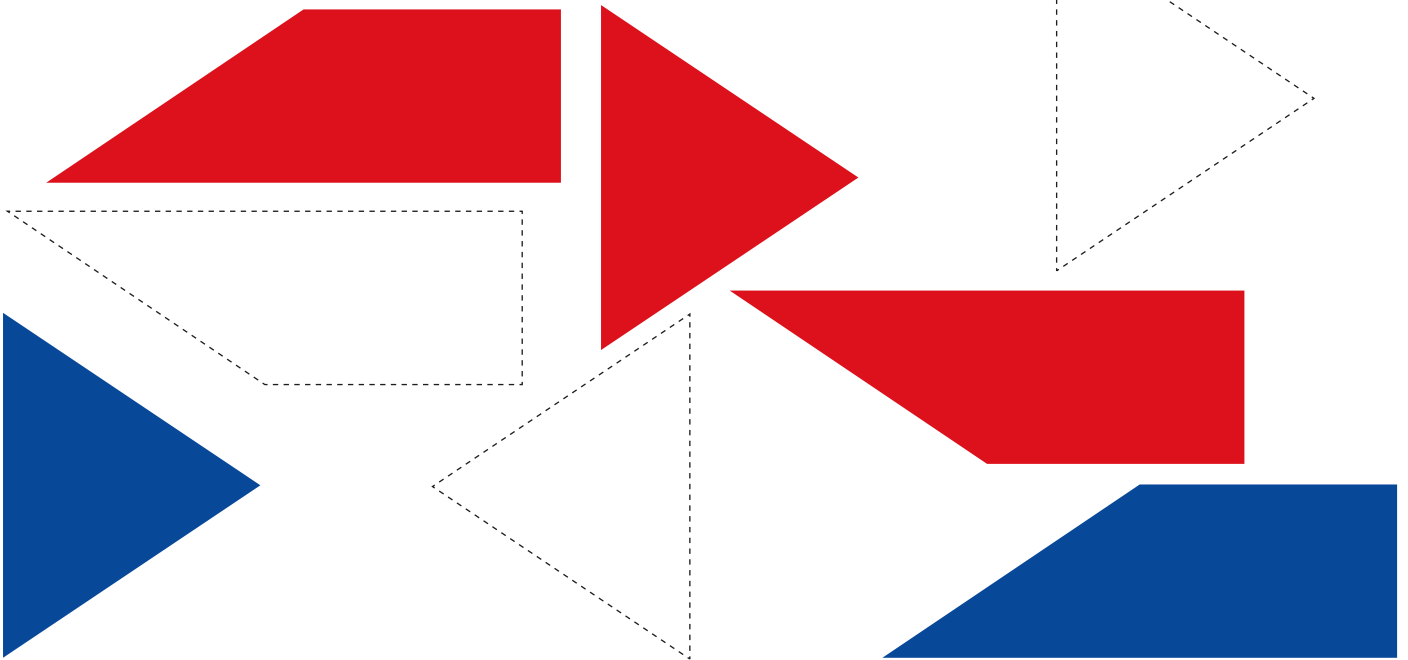
česká vlajka

lípa, národní strom

velký státní znak

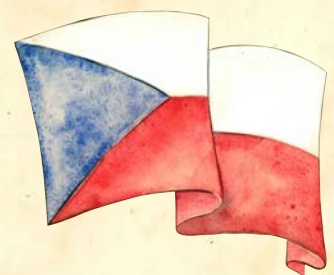
 Úkol 2 Dílky vystříhnete a složete správně českou vlajku.

Skupinová hra

Česká trikolóra

Jak na to: Tři třímetrové mašle v českých barvách svážeme na jednom konci dohromady. Svázaný konec přivážeme třeba ke stolu, mašle rozprostřeme po místnosti. Cílem je z mašlí uplést velikánský „cop“. Dokáže to vaše skupina? Jakou máte strategii? Budete potřebovat pomoc?

Úkol 1 Lev je české národní zvíře. Najděte vyobrazení českého lva a zakroužkujte je.

Středověký rukopis

České mince

Znak z dresů národního mužstva v ledním hokeji

Znak Senátu Parlamentu České republiky

Česká filmová cena

Úkol 2 Zakroužkujte správné odpovědi. Celý kvíz s 15. otázkami najdete on-line.

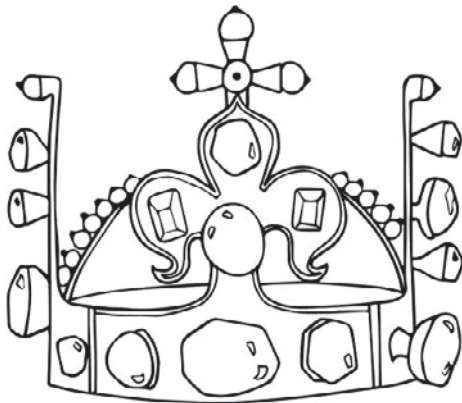

Co to jsou korunovační klenoty?

- a) Šperky, které dostávala královna od krále při jejich svatbě.
- b) Ozdoby na královské koruně.
- c) Předměty, které se používaly při slavnostních korunovacích králů.

www.kamaradi.eu -> Kvízy -> Kvízy vědomostní -> Symboly České republiky

Úkol 3 Vybarvěte svatováclavskou korunu.

Úkol 4 Koruna je pojmenována podle jednoho z patronů českého národa. Kdo to je? Napište zde.

Úkol 5 Lípa je českým národním stromem. Najděte lipové listy a zakroužkujte je.

Standarta (speciální prapor) prezidenta ČR

Státní pečeť

Znak hlavního města Prahy

Tisícikorunová bankovka

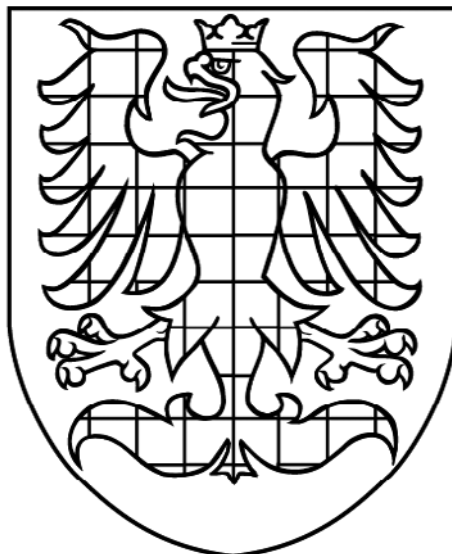
Úkol 1 Vybarvěte české státní symboly. Velký státní znak je zde rozložený na českého lva, který je ve znaku dvakrát a moravskou a slezskou orlici.

Malý státní znak

Moravská orlice

Slezská orlice

Úkol 2 Poslechněte si, jak zní státní hymna České republiky.

Kde domov můj česká státní hymna

Kde domov můj?! Kde domov můj?!
Voda hučí po lučinách,
bory šumí po skalínách,
v sadě skví se jara květ –
zemský ráj to na pohled!
A to je ta krásná země –
země česká – domov můj!

Kde domov můj

Josef Kajetán Tyl František Škroup

Andante con moto. (♩ = 88)

Kde do-mov můj, kde do-mov můj? Vo-da hu-čí po lu-
či-nách, bo-ry šu-mí po-ska-li-nách, v sa-dě
skví se ja-ra květ, zem-ský ráj to na po-
hled! A to je ta krá-sná ze-mě, ze-mě
če-ská do-mov můj, ze-mě če-ská do-mov můj!

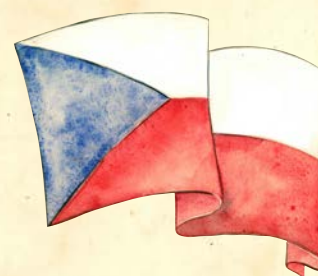
Úkol 3 Poslechněte si audio nahrávku příběhu o tom, jak vznikala státní hymna České republiky. ta pochází z knihy Ivony Březinové Vyprávění o symbolech České republiky.

www.kamaradi.eu -> Časopis -> Ročník 2021 -> Publikace - Vyprávění o symbolech České republiky

Skupinová hra

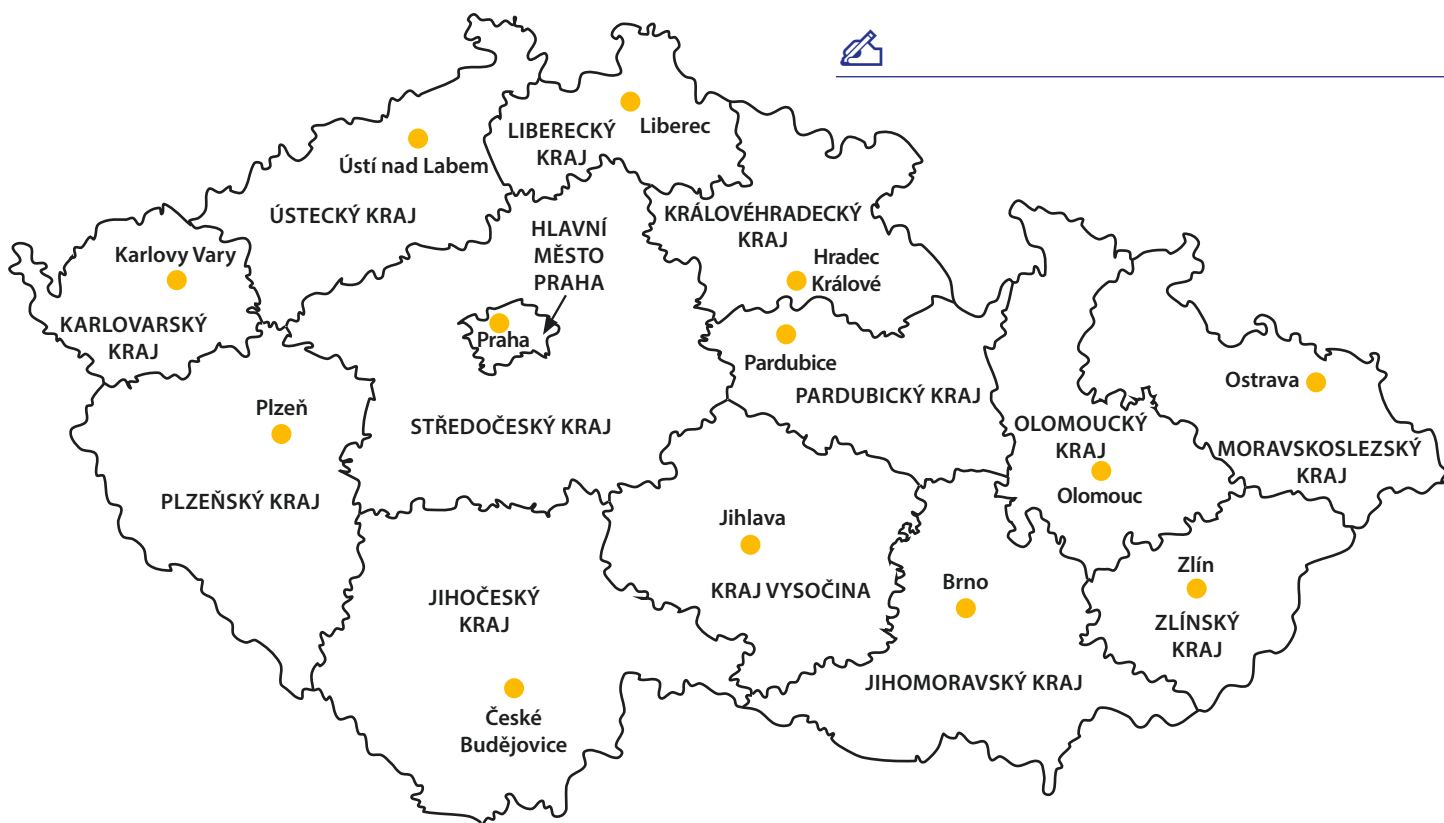
Česká hymna

Jak na to: Pravidlo zní: Když hymna hraje – stojíme v pozoru a uctivě mlčíme, případně hymnu zpíváme. Když hymna nehraje – nemusíme již stát, ale můžeme sedět, či dokonce dělat blbiny – skákat, povídat si, dělat cviky či tanečky. Kdo toto pravidlo dokáže dodržet nejlépe?

 Úkol 1 Vybarvěte mapu krajů ČR. Na mapce označte kde bydlíte.

 Úkol 2 Jak se nazývá váš kraj a vaše město či vesnice? Napište to.

  Úkol 3 Zakroužkujte správnou odpověď. Celý kvíz s 15. otázkami najdete on-line.

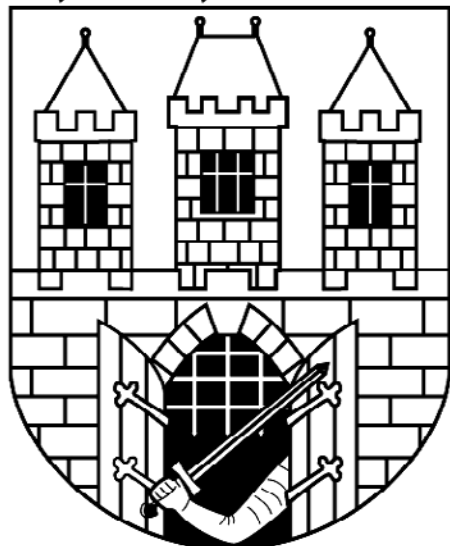
Kolik krajů má Česká republika?

- a) 13 krajů a Praha.
- b) 12 krajů.
- c) 15 krajů.

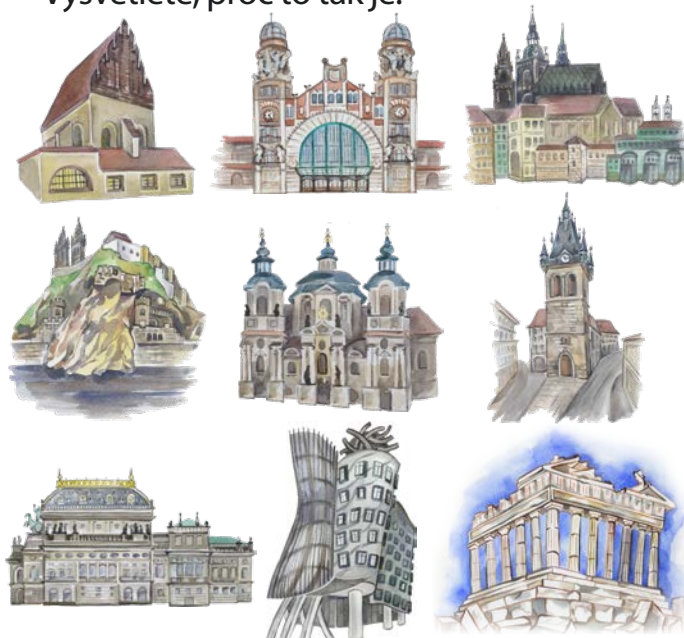
www.kamaradi.eu -> Kvízy -> Kvízy vědomostní -> Kraje České republiky

 Úkol 4 Vybarvěte znak Prahy.

Malý znak Prahy

 Úkol 5 Vyškrtněte to, co sem nepatří. Vysvětlete, proč to tak je.

Vystřihovánky

Autorka ilustrací ke knize Vyprávění o symbolech České republiky Sevdalina Kovářová Kostadinova se nechala inspirovat tradičním lidovým uměním vystřihování různých obrazců z barevných papírů. Vznikly tak pestré květinové ornamenty. Zkuste to i vy – technika je jednoduchá a výsledky úchvatné!

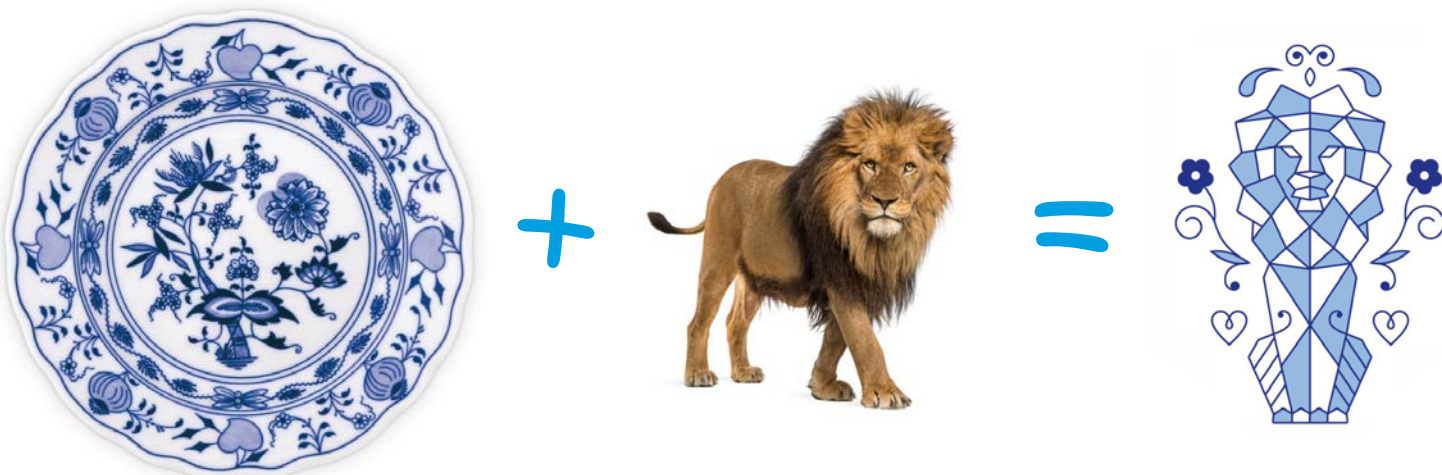

Vystřiháváme z papíru

Potřebujeme: čtvrtku, barevné papíry, nůžky a lepidlo.

Jak na to: 1. Barevný papír (polovinu A4) složíme nadvakrát jako na obrázku. 2. Ze složeného papíru začneme vystřihávat rostlinné ornamenty. Třeba ze zeleného papíru mohou vzniknout stonky a lístky. Stříháme tak, aby některé ze složených stran zůstaly spojené (jako když děláme sněhovou vločku). 3. Pak papír rozložíme a podíváme se na výsledek. Pokud nejsme spokojeni – experimentujeme a stříháme další kus. 4. Pokračujeme s další barvou – třeba s růžovou. Polovinu A4 složíme 3x. 5. Ze složeného papíru vystřihneme květ. Tentokrát se snažíme, abychom stříhali tak, aby nezůstaly po stranách spoje. 6. Po rozložení nám vznikne hned 6 stejných květů. 7. Vystřiháme další součásti v jiných barvách. 8. Ze vzniklých barevných výstřížků tvoříme vzory, různě je rovnáme a kombinujeme, dokud se nám vzor nelíbí. 9. Když jsme se vzorem spokojeni, nalepíme ho pomocí lepidla na bílou či barevnou čtvrtku. 10. Okraje můžeme zastříhnout do vlnovky.

Český lev ve stylu cibuláku

Tvůrci plakátu filmových cen Český lev se inspirovali legendárním cibulovým vzorem a v tomto stylu vytvořili českého lva. Všimněte si, že použili jen dva odstíny modré barvy a také ozdobné motivy, které pochází z českého porcelánu. Zkuste to i vy – udělejte si lva, který připomíná porcelánový talíř. To bude ale zábavné!

Inspirujeme se cibulákem

Potřebujeme: čtvrtku, pomocný papír, obyčejnou tužku, štětce, špejle a modrou tuž, případně modrou vodovou barvu.

Tip: Prohlédneme si skutečné předměty s cibulovými vzory – porcelánové talíře, hrníčky atd.

Jak na to: 1. Na bílou čtvrtku si nakreslíme rychlou skicu lva. 2. Pomocí štětce lva vybarvíme světlemodře zředěnou tuší či světle modrou vodovou barvu. Necháme uschnout.

3. Mezitím si na pomocný papír vyzkoušíme kreslení pomocní špejle a tuše. Studujeme cibulové vzory a snažíme se je napodobit.

4. Vracíme se ke lvovi. Pomocí špejle a modré tuše celého lva pokreslíme cibulovými vzory. Obtáhneme ho a dokreslíme detaily.

Cibulové vzory

Co je cibulák? Je to název pro porcelán ozdobený tzv. cibulovým vzorem. Námět cibulového vzoru byl přejat z původních čínských předloh v německé Míšni. A pak se rozšířil i do Čech, kde se s výrobou cibuláku začalo v roce 1885. Tento druh porcelánu se stal typickou součástí českých domácností a dnes ho najdete hrdě vystavený ve vitrínách mnoha českých obývacích pokojů či kuchyní. A proč právě cibulový vzor? Je to mylný název, vzor neznázorňuje cibule ani ji není k výrobě „cibuláku“ zapotřebí. Vzor znázorňuje granátová jablčka, která zde nebyla známá, a proto si je někdo spletl s cibulí.